І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації
„Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 189. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЖОВТНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 2, 1958 No. 189. VOL. LXV.

ЗДА НЕ ЗМІНЯТЬ СВОЄЇ ПОЛІТИКИ У СПРАВІ КВІМОЮ ПІД ЗАГРОЗОЮ ГАРМАТ

АЙЗЕНГАВЕР І ДОЛЛЕС З'ЯСОВУЮТЬ МОЖЛИВОСТІ ПОЛАГОДИ ДАЛЕКОСХІДНЬОЇ КРИЗИ. — ҐРІН І СТІВЕНСОН ПРОТИ МІЛІТАРНОГО ВТЯГАННЯ ЗДА У КОНФЛІКТ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Вашингтон. — Керівники закордонної політики ЗДА з'ясували вперше у своїх офіційних виступах можливість полагоди далеко-східньої кризи, викликаної комуно-китайською аґресією проти островів Квімой і Матсу. Згідно з їхніми заявами „надійне перемир'я" чи точніше припинення аґресивних дій збоку червоного Китаю може привести під певними умовами до виведення військ національного Китаю з островів Квімой і Матсу. Але ж водночас із цим і през. Айзенгавер і державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес підкреслили, що не може бути віякої злагоди, ні відступу, ні концесій під загрозою комуністичних гармат. Склав свою заяву в цій справі през. Айзенгавер під час формального одержування вірчих грамот від нового амбасадора вільного Китаю Джорджа Єга. Нав'язуючи до рішучої заяви Чіянґ Кай-шека проти будь-якого перемир'я. през. Айзенгавер ствердив, що ЗДА мусять брати до уваги всі можливості полагоди конфлікту, але не підуть на ніяку угоду під загрозою сили. В тому ж самому напрямку говорив і державний секретар Джан Фостер Доллес на своїй пресовій конференції, відбутій у вівторок 30 вересня ц. р., заявляючи, що є деякі можливості здійснення основних змін в політиці ЗДА в справі Квімою і Матсу, але залежать ці зміни передусім від відповідної політики червоного Китаю. Якщо в області островів Квімой і Матсу буде встановлене „надійне перемир'я", тоді не буде ніякого глузду вдержувати великі збройні залоги на цих островах. Водночас із цим Доллес ствердив, що ситуація на Далекому Сході на протязі двох останніх тижнів видатно покращала і під сучасну пору немає ніякої пекучої потреби передавати справу цього конфлікту під розгляд ОН. Доллес не виключає можливости безпосередньої зустрічі з прем'єром червоного Китаю Чу Ен-ласм, але вважає, що під сучасну пору така зустріч неактуальна, бо справу конфлікту можуть полагодити міністри закордонних справ. Ситуація з постачанням й обороною Квімою поправилася так видатно, що китайські комуністи будуть мусіти зрозуміти вкінці, що збройною аґресією вони нічого не досягнуть. У ЗДА особливо ж в демократичних колах, починає посилюватися опозиція проти встрявання ЗДА у далеко-східній конфлікт, викликаний справою островів Квімой і Матсу. Проти „мілітарного втягання" З'єдинених Держав у невідповідний час й на невідповідному місці виступив дуже рішуче демократичний сенатор Теодор Френсиис Ґрін, голова сенатської комісії закордонних справ у своєму листі до през. Айзенгавера, висланому дня 30 вересня. Вимогу евакуації націоналістичних військ із Квімою і Матсу висловив теж і колишній демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон під час свого прилюдного виступу в Лос Анджелес.

Джан Фостер Доллес

Гаммершилд склав звідомлення про ситуацію на Далекому Сході

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд склав Генеральній Асамблеї ОН у вівторок 30 вересня ц. р. звідомлення про свою подорож на Середній Схід у справі переведення там таких „практичних заходів", які облегшили б відкликання з Ливану і Йорданії американських і англійських військ. Гаммершилд стверджує поправу відносин на Середньому Сході, але зазначує, що нема ще між арабськими державами такого взаємного довір'я, як воно повинно б бути. Він вказує на нафтову бльокаду, що її переводять арабські країни супроти Йорданії, але стверджує, що Об'єднана Арабська Республіка обіцяла перепускати через Сирію нафту пускати до Йорданії нафту через Сирію, коли відійдуть відтіль англійські війська. Гаммершильд заповідає встановлення „зв'язкових обсерваторів" в Сирії і Йорданії та скріплення обсерваційної групи ОН в Ливані. Він передбачує, що до кінця жовтня ц. р. американські та англійські війська залишать Ливан і Йорданію. Зрештою він називає свою подорож „початковою стадією" переговорів над реалізацією резолюції надзвичайної сесії ОН з 21-го серпня 1958. Його звідомлення розпадається на „Практичні заходи у відношенні до Йорданії", „Практичні заходи у відношенні до Ливану", „Відкликання американських і англійських військ", „Поміч в економічній співпраці" та два меморандуми, отримані Гаммершилдом від урядів ЗДА й Англії.

Адмірал Теч і Ріковер про загрозу совєтських підводних човнів

Шикаго. — Командант окремого з'єднання фльоти „Атлантик Таск Форс Алфа" контрадмірал Дж. С. Теч заявив на пресовій конференції в готелі „Шермана", що теперішні морські сили цієї країни не могли б спинити атаки керованими ракетами при допомозі совєтських підводних човнів. Адмірал Теч сказав, що якби побачив совєтську субмарину у віддалі до трьох миль від американського узбережжя, то був би безсилий її атакувати. Контрадмірал Гаймен Ріковер заявив, що ЗДА будують занадто мало підводних атомових човнів, і тому мусять збільшити свої зусилля, щоб не дати випередити себе СССР. Атомовий підводний човен „Навтилюс" своєю подорожжю відкрив, що з півночі збоку Півн. Бігуна може нам грозити небезпека від совєтських підводних човнів, які могли б стріляти атомовими керованими ракетами.

В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ МАНІФЕСТУВАТИМУТЬ В РОКОВИНИ ГОЛОДУ

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 5-го жовтня, українці ню-йоркської метрополії маніфестуватимуть у 25-річчя зорганізованого Москвою штучного голоду в Україні, жертвою якого впали мільйони людей. Маніфестацію влаштовує Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій і вона відбудеться в Мангеттен Сентер при 311 Вест 34-ій вулиці о год. 2:30 по полудні. Свої виступи на маніфестації заповіли губернатор стейту Аверел Гарриман, що знову є демократичним кандидатом на перевибір, республіканський кандидат на губернатора Нелсон А. Рокефеллер, конґресмен К. В. Кітінґ, представник Куби в ОН д-р Е. Н. Портоундо, голова УКК проф. Лев Добрянський, голова ООЧСУ проф. Іван Вовчук та інші. Маніфестацію проводитиме адв. Степан Ярема. У мистецькій частині виступить хор „Кобзар" з Филаделфії під диригентурою д-ра Антона Рудницького. Перед полуднем цього ж дня в українських церквах будуть відправлені Богослуження на інтенцію українського народу. Подібні протестаційні маніфестації в 25-річчя Великого Голоду відбулись уже в ряді Українських Громад, а в інших заповіджено такі на найближчий час.

ЗУАДК відзначив д-ра Ол. Саса-Яворського, як „прикладного іміґранта"

Филаделфія. — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет відзначив д-ра Олександра Саса-Яворського, відомого телевізійного чемпіона в знанні американської історії, як „прикладного українського іміґранта" в цій країні. Це відзначення, зв'язане з передачею відповідної грамоти, проголосив голова ЗУАДКомітету д-р Володимир Галан на бенкеті, що відбувся з нагоди загальних зборів тієї харитативної централі минулої суботи, 27-го вересня, та на якому д-р О. Сас-Яворський був приявним разом із своєю дружиною, виголосивши коротку промову про місце і ролю іміґранта в Америці та про незрівняні можливості, які ця країна дає кожному поселенцеві. Д-р Ол. Сас-Яворський сам є одним з найкращих прикладів і тієї великої ролі, яку іміґранти можуть грати в цій країні, як і тих великих можливостей, що їм ця країна дає. Д-рові Яворському щиро ґратулювали приявні на бенкеті високі представники з Вашинґтону.

Західні великодержави домагаються конференції в справі Німеччини

Москва. — Три західні великодержави передали через свої амбасади у Москві у вівторок 30-го вересня ноти у справі відновлення приготувань до конференції „на вершинах", з тим, щоб вона включала також проблему об'єднання Німеччини. Західня нота палко оспорює совєтську тезу, що це „внутрішньо-німецька справа", яку повинні поладнати „дві Німеччини". Вона висловлює жаль, що в совєтській ноті до ЗДА з 18 вересня ц. р. нічого не згадується про західньо-німецьку ноту з 9 вересня ц. р. про з'єдинення Німеччини та що Захід до цього часу не дістав відповіді на дві свої ноти в цій самій справі, з 1-го липня і 22-го серпня ц. р. Західні держави стоять далі на становищі, що вони його з'ясували в тридержавній деклярації, проголошеній в Берліні 29-го липня 1957 року. Це становище поручає об'єднання Німеччини на базі вільних виборів, переведених на терені цілої Німеччини. З покликаним до життя на основі висліду таких виборів німецьким урядом треба повести переговори про мировий договір. Тільки такий уряд був би дійсним репрезентантом німецького народу і він рішав би про форму правління Німеччини. Захід рішуче відмовляє східньо-німецьким комуністам права репрезентувати будь-яку частину німецького народу, ствердивши, що так званий уряд у східній совєтській зоні Німеччини є штучно насаджений окупаційною совєтською владою. Нота наводить резолюцію Женевської конференції „на вершинах" з 1955 року, де Совєти також погодилися на принцип вільних виборів в Німеччині, як базу її об'єднання. Західні держави домагаються тепер відновлення підготови до міжнародної конференції над справою об'єднання Німеччини.

Англійські соціялісти проти ЗДА та в обороні китайських комуністів

Лондон. — Крайовий Екзекутивний Комітет соціялістичної Партії Праці в Англії на своїх нарадах в Скарборов одноголосно висловився проти американської політики на Далекому Сході, при чому партійний лідер Гю Гейтскелл назвав цю політику „абсурдною". Партія Праці прийняла резолюцію з домаганням до англійського уряду, щоб він „рішуче настоював на мирне полагодження конфлікту шляхом евакуації прибережних островів китайськими націоналістами". У цій самій резолюції закликається уряд заступати справу прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй та поставлення Формози (Тайвані) тимчасово під управління Об'єднаних Націй. Гю Гейтскелл, який на випадок перемоги Партії Праці в найближчих виборах став би прем'єром Англії, обурювався з приводу заяви американського секретаря летунства Джеймса Даґлеса, що американське летунство, на випадок війни, готове до розторощення комуно - китайських прибережних укріплень та що воно озброєне також атомовою зброєю. У цій заяві Гейтскелл добачив доказ американської войовничости.

У Кракові відбулись заворушення

Краків. — У минулий понеділок прийшло до кількагодинних сутичок між поліцією та масою польських вірних під час того, як, формально з доручення відділу зберігання архітектурних пам'яток в міській управі, поліція розібрала й усунула геть вівтар, що його приватні особи поставили під одною із стін Вавельського замку. Ще у вересні мин. року Чеслава Януш сповістила, що вона мала візію Божої Матері. Католицька Церква в Польщі перестерегла вірних перед „релігійною гістерією", але знайшлись люди, які повірили і поставили своїм коштом самочинно вівтар на місці, що його вказала та жінка. У сутичці з поліцією були ранені. Багатьох арештовано.

Україна — членом Ради МРКІ „Пакс Романа"

Відень — Від 31 серпня до 6 вересня 1958 відбувся у Відні (Австрія) XXIV Світовий Конґрес „Пакс Романа", як спільний Конґрес обох віток „Пакс Романа", а це Міжнародного Руху Католицьких Студентів і Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів. Напередодні цього Конґресу відбулася там же XII-та Пленарна Асамблея Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів „Пакс Романа", якого членом — від самого початку його існування (1947 р.) — є Українське Католицьке Академічне Об'єднання „Обнова" імени Митрополита Андрея Шептицького. Згідно зі статутом „Пакс Романа", УКАО „Обнова" заступає на цьому міжнародному форумі — Україну. На Пленарній Асамблеї МРКІ „Пакс Романа" у Відні обрано представників „Обнови" до Ради Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалістів „Пакс Романа". У цій каденції Ради МРКІ „Пакс Романа" заступлені такі країни в поазбучному порядку: Австрія, Еспанія, Індія, Італія, Канада, Ливан, Південна Африка, Україна і Швеція.

ГУВЕР ПРО ЧОТИРЬОХ ВЕРШНИКІВ АПОКАЛІПСИ

Ню Йорк. — Колишній президент Герберт Гувер написав статтю під заголовком „Міт про чотирьох вершників Апокаліпси", в якій вияснює, що тим вершником, який їде на червоному коні, є революція, а не пошесна недуга чи кровопролиття, як дотепер вияснювали. Гувер пише, що, на його думку, чотири вершники Апокаліпси — це Війна, Смерть, Голод і Революція.

СОВЄТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ АТОМОВІ ВИБУХИ

Вашингтон. — Совєти відновили експериментальні вибухи атомово-водневих бомб — ствердила у вівторок 30 вересня ц. р. державна американська Комісія атомової енерґії. Її урядуючий голова, один із найвидатніших світових фахівців науки про атоми, Віллярд Ф. Ліббі, заявив, що записано два совєтські вибухи, переведені в арктичному обширі. Те саме потверджують обсерваційні метеорологічні станиці в Японії. Вони повідомили про атмосферичний натиск і вібрації, як очевидний наслідок сильних вибухів на північному заході від Японії, в совєтській арктичній смузі. Совєти заявили були 31 березня ц. р., що вони припинюють надалі всякі експериментальні ядрові вибухи. 22 серпня ц. р. президент Айзенгавер, покликавшись на позитивні висліди наради атомових фахівців в Женеві про можливості встановлення міжнародної контрольно-інспекційної системи, запропонував розпочати 31 жовтня ц. р. східньо-західні переговори про припинення надалі всяких експериментальних ядрових вибухів. Президент заявив готовість припинити на один рік всякі такі експерименти в ЗДА, почавши від 31 жовтня ц. р., отже від дня розпочаття переговорів, з тим, що протягом того року треба буде встановити запропоновану фахівцями контрольно-інспекційну систему, яка внеможливила б переводження таких експериментальних вибухів крадькома. Хрущов, приймаючи пропозицію Америки, зазначив, що тому, що ЗДА й Англія не припинили були від весни цього року експериментальних вибухів, то й Совєти не почувають себе зв'язаними своєю заповіддю з 31 березня ц. р. Тепер, після ствердження, що Совєти відновили ядрові вибухи, державний департамент заявив, що ЗДА всеодно готові триматися вище згаданої заяви президента Айзенгавера з серпня ц. р., якщо Совєти також припинять всякі дальші експерименти від 31 жовтня ц. р. Заява державного департаменту пригадує, що коли тільки Совєти проголосили були свою „сенсаційну" заяву 31 березня ц. р. про припинення дальших експериментів, на Заході було сильне підозріння, що большевики зробили це тільки з пропаґандивних цілей та насправді не будуть дотримуватись своєї заповіді. Теперішні вибухи, переведені знову крадькома від світової опінії, без попереднього заповідження і без проголошення факту вибухів після переведення їх, потверджують дволичність Москви. В усякому разі, покищо заповіджена на 31 жовтня ц. р. східньо-західня Женевська конференція про припинення дальших атомових експериментів опинилась під знаком запиту.

Судан дістане велику допомогу від ЗДА

Вашинґтон. — Молода африканська держава Судан дістане свою першу допомогу від Америки у висоті майже 20 мільйонів дол. У цій справі підписано умову, за якою Судан дістане $15,000,000 на вирівнання свого дефіцитового платничо - торговельного балансу та $4,500,000 в рямцях технічної допомоги. Крім цього ведуться переговори про уділення Суданові $10 мільйонів позики з фонду для розвитку малорозвинених країн для збудування в Судані текстильної фабрики на спілку з грецьким приватним капіталом. Судан, який дістав самостійність в 1956 році, відкинув „щедру" оферту Совєтів щодо економічної допомоги, бо Совєти домагалися підписання договору про закуп Суданом різних совєтських товарів та про допущення до Судану „фахівців" і „техніків". Судан невтральний, але виразно протикомуністичний і дуже критичний у відношенні до свого північного сусіда — Єгипту.

Ген. Ф. Фестінґ — новий шеф збройних сил Англії

Лондон. — Генерал Франсіс Фестінґ став шефом імперіяльного штабу Англії на місце марш. Дж. Темплера, що переходить у стан спочинку. Ген. Фестінґ має тепер 56 років, служив під час останньої війни на фронтах у Норвеґії і Франції, у 1942 році перевів висад на Мадаґаскарі, потім боровся проти японців в Бірмі і його дивізія здобула столицю того краю Рангун. Він був командантом англійських військ в Єгипті, а останні два роки перевів на Далекому Сході. Таким чином він детально ознайомлений буквально з цілим світовим стратегічним обширом з усіма існуючими в ньому запальними точками, що можуть спричинити вибух нової війни.

Кесада найменований на адміністратора Авіяційної Аґенції

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 30-го вересня найменував генерал-поручника Елвуда Р. Кесаду на адміністратора Федеральної Авіяційної Аґенції з важністю від 1-го листопада ц. р. До того часу Кесада мусить зрезиґнувати з летунського генеральського становища, де він є на списку емеритованих генералів. Ухвалений закон про організацію Авіяційної Аґенції вимагає, що її адміністратором мусить бути цивільна особа. Тепер генерал Кесада є окремим асистентом Президента в авіяційних справах і є головою Ради для Модернізації Летунства. Президент заявив, що, на його думку, Конґрес на своїй сесії в січні 1959 року приверне генеральську ранґу Кесаді, з якої він тепер мусить зрезиґнувати. Кесада вступив до військової служби 34 роки тому, а в 1951 році його вписали до списка емеритів летунства. В 1957 році Айзенгавер наймернував був його своїм головним дорадником в летунських справах.

Тома Дармопрай кандидує на стейтового конґресмена у Филаделфії

Филаделфія. — Українсько-Американський Республіканський Клюб у Филаделфії подав до відома, що у виборах до стейтової леґіслятури, які відбудуться в листопаді ц. р., кандидуватиме вперше українець Тома Дармопрай. Республіканська партія призначила його своїм кандидатом на стейтового конґресмена з 61го филаделфійського дистрикту. Цей дистрикт охоплює 6, 11, 12 і 14 дільниці, де живе багато українців й інших національностей. Тома Дармопрай, народжений у Филаделфії в 1922 р., адвокат, є активним суспільно - громадським і політичним діячем. Він є членом Українського Народного Союзу і під час останньою 24 Конвенції УНСоюзу у Клівленді був обраний її секретарем. Донедавна п. Тома Дармопрай був командантом Українсько - американських Ветеранів у ЗДА, як теж головою Клюбу Молодих Республіканців у Филаделфії та делеґатом до Федерації таких клюбів у Вашинґтоні. Під сучасну пору він є членом дирекції Українського Горожанського Клюбу у Филаделфії та першим віце-президентом Мешканевого Комітету на Північну Филаделфію, як теж членом багатьох інших організацій і товариств. Президентом Українсько - Американського Клюбу у Филаделфії, що активно підтримує кандидатуру п. Томи Дармопрая на стейтового конґресмена, є п. Ювенал Рогач і скарбником п. Павло Пономаренко, призначений востаннє дистриктовим адміністратором Федерації Молодих Республіканців у Пенсилвенії.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** 14 жовтня відзначатиме 68 роковини з дня свого народження на прийнятті, яке влаштують республіканські провідники в готелі „Статлер" у Вашинґтоні. На списку запрошених — особи зі штабу Президента, члени політичних комісій обох палат Конґресу, віце - президент Ричард М. Ніксон та ін.

● **Директор** стейтової протилетунської оборони генерал-поручник С. Р. Гюбнер звернувся з пропозицією до стейтового відділу виховання в Олбані, Н. Й., щоб інструкції про цивільну оборону і правила поведінки під час летунської атаки належали до обов'язкового навчального матеріялу в школах.

● **Пастор методистської церкви в Литтл Році**, Кеннет Шемблін, є прихильником спільного навчання чорних і білих дітей, проте, коли пані Рой Т. Моррісон прийшла до церкви зі своєю чорною служницею, церковний сторож попросив їх обох вийти. Пані Моррісон, відмовившись вийти і затримавши при собі також служницю, заявила: „Що є добре для дітей, те є добре і для дорослих."

● **Перебуваючи в Сан Франціско, Каліфорнія, екс-президент Гаррі С. Труман** започаткував збірку на виборчий фонд Демократичної партії. Ходячи від хати до хати в дільниці Норт Біч, він обійшов за 30 хвилин визначений район і зібрав 28 долярів. За ним ішли репортери часописів і радіостацій, фотографи та поліційні детективи, а також демократичні провідники.

● **Президент Домініканської Республіки** ґенералісимус Рафаель Трухільо вислав листи до торговельних палат і губернаторів тих стейтів, в яких живуть його особисті противники конґресмени Чарлз О. Портер (Ореґон), Чарлз В. Бравнсон (Індіяна) і Алвін М. Бентлі (Мишиґен) із закликом не перевибрати їх цього року, бо інакше Сан Домінґо не буде торґувати із ЗДА. Державний департамент запротестував проти цього.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Про дев'ять років Українського Театру в Америці** говоритиме відомий український режисер й театральний діяч Йосип Гірняк у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку в п'ятницю, дня 3-го жовтня ц. р. Після доповіді учасники вечора матимуть змогу прослухати перший випуск довгограючих платівок звукозаписної студії Українського Театру в Америці.

● **Статтю Едварда М. О'Коннора „Золота доба національної незалежности"** вписано до Конґресового Рекорду в суботу, дня 23-го серпня ц. р. на вимогу конґресмена Майкела А. Фіґена з Огайо. О'Коннор це колишній комісар для справ переміщених осіб, добре ознайомлений з українською проблемою, і його стаття, що була надрукована в англомовному виданні УККА „Український квартальник", присвячена українським визвольним змаганням і сороковим роковинам проголошення української незалежности. Запис статті О'Коннора появився в „Конґресовому Рекорді" за 12 вересня 1958.

● **Конґресмен Кінnет Б. Кітінґ** з Ню Йорку зголосив дня 23-го серпня ц. р. до впису у Конґресовий Рекорд свою промову п. н. „Визволення України — завдання вільного світу", виголошену в січні ц. р. в Рочестері під час Академії, влаштованої місцевим відділом УККА для відзначення 40-річчя проголошення державної незалежности України. Цього самого дня конґресмен Кітінґ зголосив до вписy в Конґресовий Рекорд свої завваги про перфідний совєтський колоніялізм.

У СВІТІ

● **Неродом Шіганук**, колишній король Камбоджі — країни, яка від 1863 до 1953 була під „протекторатом" Франції — тепер прем'єр і міністер закордонних справ, виступає як рішучий прихильник допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Він твердить, що „бойкот" китайських комуністів підсилює їхню непоступливість і що, ввійшовши до ОН, вони будуть змушені поводитись пристойніше. Коли йому вказують поведінку представників СССР в ОН, то князь Шіганук — мовчить.

● **Автономний уряд Уґанди**, британської посілости в східній Африці, має клопіт з такою масовою крадіжжю худоби, що не всилі боротися з цим явищем. Стверджено, що головною причиною тих крадежей є зависока ціна на — наречених. У деяких частинах тієї країни за наречену треба заплатити її батькам 50 корів. Звідкіль їх узяти?!

● **З Іраку** виїхало до Англії коло 1,000 жінок і дітей з місцевої 5,000-ої англійської колонії. Хоч новий іракський уряд запевняє, що хоче добрих зв'язків із Заходом, але щораз нові акти доказують ворожість його, дармащо нафта з Іраку знаходить збут тільки в Европі. За умовою з часів короля Фейсала II, який згинув в революції, 50 англійських старшин і підстаршин вишколювали іракських летунів. Їм наказано тепер від'їхати.

● **У Східній Німеччині** найбільшим приватним підприємством, якому дозволено ще існувати в комуністичній господарці, є фабрика причіпних автомобільних возів Вольтера Гунґера, де працює 500 робітників. Минулого тижня втекло до Західньої Німеччини 5 керівників тієї фабрики, передбачаючи її знаціоналізування. Вони не хотіли лишатись, як підвладні комуністичної адміністрації.

● **У Дамаску, в Сирії**, тепер складовій частині Об'єднаної Арабської Республіки, зберуться в жовтні ц. р. делеґати з 9-х арабських країн, щоб передумати способи для посилення господарського бойкоту Ізраїлю, розпочатого ще в 1951 році. Араби рішили бойкотувати також чужинні фірми, які торгують з Ізраїлем.

● **У Штутґарті**, в Західній Німеччині, відбулися перегони між моторовим ровером, мотоциклом, малим европейським автом, моторовою самокаткою й великим американським автом на трасі довжиною 8 миль, що проходила частково через центр міста під час найбільшого вуличного руху. Біля кожного з учасників тих перегонів їхав на мотоциклі поліціянт, пильнуючи щоб вони дотримувалися приписів руху. Першим прийшов до цілі моторовий ровер, а останнім великий американський автомобіль.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КАМПАНІЯ „СВОБОДИ"

Не з власного бажання, і не з фантазії, але з волі народу — бо такою є рішення Конвенції Українського Народного Союзу, видавця „Свободи" — і з конечности „Свобода" вестиме впродовж жовтня кампанію збірки фондів на власні потреби. Упродовж цілого року, рік за роком веде „Свобода" безліч всіляких збіркових кампаній на найрізнорідніші політичні, харитативні, культурні та подібні цілі, бо безліч потреб має наша спільнота. Усі ці акції і кампанії забирають багато місця і вимагають багато уваги й труду, але „Свобода" веде їх із свідомістю, що робить патріотичне діло, бо на добровільних пожертвах нашого суспільства базується вся наша громадська активність.

З цього можна зробити простий висновок: якщо „Свобода" двигає головний тягар усіх цих кампаній, то збіркова акція на її власні цілі є, можна б сказати, кампанією кампаній, збірковою акцією на те, щоб можна було вести збірки на всі ті численні добрі цілі, у веденні яких „Свобода" бере рішальну участь.

Кожна збіркова акція, незалежно від того, на яку ціль вона призначена і як ми її називаємо, не є великою приємністю. Не є приємністю і збіркова кампанія „Свободи", але більшість добрих діл, що їх ми, як особи чи як спільнота, виконуємо в нашому житті, є в першу чергу конечністю. Як виглядає ця конечність у „Свободі"?

До 1950-го року передплата на „Свободу" становила 30 центів, себто приблизно по центові за число. Зайво було б доказувати, що навіть у тих часах за таку ціну не можна було видавати щоденної газети. В 50-му році 22-га Конвенція УНСоюзу підвищила передплату до 50 центів. Ця підвишка передплати на „Свободу" була схвалена з огляду на конечність покрити недобір, а не зі самозрозумілої потреби дальшого росту й розвитку. І так, коли вісім років тому Конвенція УНС збільшила місячну передплату „Свободи" з 30 на 50 центів, то зробила це радше на покриття боргів і залеглостей, а не з думкою про забезпечення „Свободі" дальшого розвитку.

До такого стану прийшло і на цьогорічній Конвенції. За вісім років все подорожчало, подорожчала майже вдвоє і продукція газети. Але, коли впродовж цих останніх восьмох років нашому громадянинові прийшлось заплатити більше за хліб, молоко, одяг чи взуття, то він міг це заплатити із збільшеного заробітку. Що ж має робити „Свобода", яка мусить платити більше за папір, за пошту, мусить платити більше робітникові, щоб він міг покрити збільшені кошти прожитку, як передплата на „Свободу" залишається та сама! За тих вісім років дослівно всі американські газети збільшили свою передплату, в деяких випадках більше, ніж удвоє. Яким же чудом може в таких обставинах вдержуватись „Свобода"?!

Всі ці справи були з'ясовані на Конвенції. Конвенція також дала „Свободі" всі признання за її рівень, напрямок і працю, ствердивши виразно й недвозначно, що „Свобода" грає одну з рішальних роль і в нашій організації, і в нашій спільноті, і в нашому розвитку, і в нашому вкладі в загальний розвиток. Що більше, Конвенція схвалила і резолюцію, щоб „Свободу" та її видання далі розвивати, поширювати і вдосконалювати, але коли прийшла справа підвишки фондів на „Свободу", то Конвенція додала тільки 15 центів на покриття додаткових поштових оплат, а саму передплату залишила на дотеперішній висоті, рекомендуючи натомість продовжувати жовтневі збіркові кампанії і пожертви на фонд „Свободи".

Очевидно, що „Свобода" воліла б дістати ці необхідні для неї фонди без збірок і кампаній. Все ж таки ці кампанії мають своє значення і свою вартість не тільки коли мова про фонди. Діло бо в тому, що коли передплатник добровільно доплачує до передплати на газету та ще й жертвує на її фонд, то це дає газеті велику моральну силу, бо підкреслює її народний характер. Що більше, така збіркова акція та її вислід можуть сміливо вважатись і своєрідним всенародним референдумом в користь тих ідеалів, що їх газета обстоює і поширює, в нашому випадку в користь української визвольної справи та всебічної американської підтримки для неї. Кожний доляр, пересланий в цій кампанії на фонд „Свободи", є рівночасно голосом за безкомпромісову боротьбу проти большевизму та за визволення і незалежність українського і всіх інших поневолених народів, як і за передрішену американську політику в цій справі.

Під таким кутом і з таких потреб вестиметься теперішня кампанія „Свободи". Є всі підстави вірити, що так зрозуміють її і читачі, і це своє розуміння докажуть масовими й щедрими пожертвами.

ЕКОНОМІЧНА ЗВИШКА

Фінансисти й економісти заповідають дальше поліпшення економіки ЗДА, бо для них господарська рецесія належить вже до історії. Господарська знижка 1957-1958 років дійшла була до найнижчого пункту в квітні цього року, і від того часу економіка щораз далі поліпшується. Промислова продукція, що зменшилася була на 13 відсотків, вже більше як на половину цю знижку вирівняла, число затруднених і особисті прибутки збільшуються й зростають всі ті умови, від яких залежить ріст економіки.

На конференції Американського Товариства Керівництв, яка відбулася 26-го вересня в Ню Йорку, стверджено на основі звітів виконних директорів, що 1959 рік буде добрим роком для економіки країни.

І так, голова Авіяційної Корпорації „Бендікс" Мелком П. Фергусон заявив, що видатки на оборону країни не будуть зменшуватися впродовж чотирьох-п'ятьох років, а видатки на дослідження і розвиток нової зброї мусітимуть зростати з кожним роком. Керівник економічного відділу Компанії Сієрс і Ребик Артур Розенбавм передбачає в 1959 р. збільшення роздрібного продажу нетривких товарів на 4 відсотки. Торговельний директор Товариства Автомобільних Продуцентів Гаррі Вільямс гадає, що в цьому році буде продано 4,600,000 — 4,800,000 нових авт. Торговельний керівник Фордової Моторової Компанії, Роберт Дж. Еґґерт, передбачає, що в 1959 році буде продано коло 5,500,000 особових авт в тому числі 400,000 авт імпортованих. Містоголова Електричної Корпорації Вестінґгавз Кріс Дж. Віттінґ стверджує зріст продажу товарів своєї бранжі і гадає, що такий стан триватиме в 1959 і 1960 роках.

Подібне можна сказати й про деякі інші галузі промислу, але при тому не смімо забувати, що й тепер є деякі види промислу, які не здобули ще того всього, що втратили під час рецесії. І так, впродовж дев'ятьох місяців цього року випродуковано 436,866,000 пар взуття, а в тому самому часі 1957 року випродуковано було 454,686,000 пар. Але й тут іде на краще, бо у вересні цього року мають випродукувати коло 50 мільйонів пар, як передбачає Крайове Товариство Продуцентів Взуття, а минулого року у вересні випродукували тільки 48.8 мільйона пар.

Ствердивши господарську звишку, економісти хочуть передбачити, як довго вона може тривати, бо знають, що так звані економічні цикли повторюються таким способом, що після господарської звишки настає затримка, а потім знов економіка поліпшується на те, щоб спричинити нову рецесію. Економічні цикли — це конечне зло неконтрольованої державою економіки, яка мусить сама себе лікувати від кожного чергового переситу. А пересит настає тому, що французька приповідка про зростання апетиту під час їжі відноситься й до продукції, яка може зростати до якогось часу, а коли настане надмір товарів, то вона починає „постити", тобто спадає, і починається криза.

Економічний співробітник часописного концерну Скріпса Гаварда Лоренс Фертіґ, на основі вивчення дотеперішніх економічних циклів, старається передбачити, як довго триватиме теперішня економічна звишка. Його передбачення є до деякої міри спекулятивними, але кмітлива спекуляція може бути корисною, коли вона добре угрунтована на аналізі подібних фактів в минулому.

Про економічні цикли маємо вже багату літературу. Д-р Джоффрі Г. Мур у своїй книжці „Розміри рецесій" подає статистичні дані, з яких виходить, що від 1854 до 1954 років відбулося 24 цикли в економіці ЗДА. Цикл — це період часу, протягом якого повторюються певні явища, що, зробивши певне коло свого розвитку, знов повторюються. Кожний цикл складається з економічної звишки і економічної затримки. Економічний епізод із 1957-1958 років — це вже перша частина нового, 25-го циклу.

З історії відомо, що різні господарські звишки тривали не однаковий час. І так, одна господарська звишка тривала аж 80 місяців (від червня 1938 до лютого 1945 року), а друга всього тільки десять місяців (від березня 1919 до січня 1920). Тут треба ще додати, що кожна звишка зумовлена довготою та характером попередньої знижки, а кожна рецесія носить на собі прикмети того „буму", який її спричинив.

24 економічні звишки в минулому сторіччі пересічно тривали по 26 місяців. Але ця пересіч буде не дуже для нас переконливою, коли згадаємо, що одна звишка тривала аж 80 місяців, а друга тільки 10 місяців. Тому треба іншим способом шукати середньої довготи господарських „товстих років" (чи місяців), які саме тепер переживаємо.

На основі докладної аналізи попередніх господарських циклів, головним чином їхніх періодів звишки, можна твердити, що теперішня господарська звишка дійде до свого вершка не скорше як у лютому 1959 р. і не пізніше як у травні 1960 року. На основі аналізи тих економічних фактів, які спричинили теперішнє поліпшення, можна передбачити, що економіка зростатиме ще принаймні два роки.

Але фінансисти й економісти вже й тепер журяться тим, щоб теперішня звишка не відбувалася коштом інфляції доляра. Журяться вони й тим, що автомобільна продукція не може запевнити їх, що в найближчому часі почне зростати таким темпом, щоб побити свої дотеперішні рекорди продукції.

У ОЧАХ ТВОЇХ...

У очах твоїх, як у люстрі,
Промайнуло минуле знов.
Перша, друга й остання
зустріч,
Непомітна, чудна любов.

І зіниці померкли в зморі,
Бо відбились у люстрі тім
Інші очі і рідні зорі
И тиха ніч у саду густім.

ГАННА ЧЕРІНЬ

МОСКОВСЬКИЙ З'ЇЗД СЛАВІСТІВ

Від 1 до 10 вересня ц. р. відбувався в Москві в залях університету 4-ий Міжнародний З'їзд Славістів. У працях з'їзду брало участь понад дві тисячі науковців і гостей в тому числі 254 осіб із слов'янських країн. Виголошено на з'їзді понад 250 доповідей з різних ділянок слов'янознавства. Головував на з'їзді голова Міжнародного Комітету Славістів, член Академії Наук СССР В. Віноградов. Поза пленарними сесіями з'їзду, на яких прочитано головні доповіді, праця з'їзду проходила у трьох секціях — лінґвістичній, літературознавчій і лінґвістично-літературознавчій.

Відкривали з'їзд своїми промовами московські вчені — згаданий уже академік Віноградов і віце-президент Академії Наук СССР К. В. Островітянов. Промова Віноградова, хоч і зв'язана де в чому з актуальними совєтськими лозунґами, як пропаґований „могутній рух за мир", була досить діловою. Накреслюючи завдання з'їзду, він висловив сподівання, що праця з'їзду стане основою „дальшого наукового єднання і якнайтіснішого контакту поміж слов'янознавцями усього світу". Цілком пропаґандивною і зовсім далеко від будь-яких наукових проблем була промова Островітянова, який висловлюючи свою „радість" з приводу того, що „ідея слов'янської спільноти почала гармонійно поєднуватися з принципами інтернаціоналізму", намагався переконати слухачів у „величезному впливі великої жовтневої революції на долю слов'янських народів і на розвиток слов'янознавчих наук".

Пропаґандивно - політичний характер з'їзду підкреслювала і совєтська преса, пишучи про зріст зацікавлення славістичними науками, викликаний тим, що „всі слов'янські народи опинились по одній стороні кордону, в таборі соціялізму", значить, під еґідою Москви, в одному російському морі. Крім цих обидвох московських учених і крім славістів із країн комуністичного бльоку, брали участь у з'їзді і навіть вітали його А. Мазон із Франції, У. Еджертон із ЗДА, А. Стендер-Петерсен з Данії, Р. Яґодіч з Австрії, Ст. Клер-Собел з Канади, Г. К. Схонефельд з Голляндії та інші.

Тематика великої частини доповідей, не тільки совєтських чи сателітних, але й західніх учених, була зв'язана з темою взаємин слов'янських народів із ... русскою мовою, літературою і наукою. Урядовою мовою з'їзду була майже виключно російська: по-російськи говорили не тільки поляки та чехи, але навіть мадяри, китайці і німці. „Общепонятною" для учасників з'їзду мовою мусіли виголошувати свої доповіді й українці — Максим Рильський, М. Гудзій, О. Білецький, Л. Булаховський та інші.

У висліді нарад з'їзду вирішено видати Енциклопедію слов'янської філології і започаткувати в Москві видавання періодичного журналу „Слов'янські літератури". Черговий П'ятий Міжнародний З'їзд вирішено скликати в Софії (Болгарія) в 1963 році, з тим, що головою Міжнародного Комітету Славістів має залишитись на найближчих два роки Віноградов, а щойно після нього мав би перейняти обов'язки голови болгарський мовознавець і славіст В. Георгієв. Заступниками голови Міжнародного Комітету Славістів обрані: В. Борковський (СССР), В. Ґеорґієв (Болгарія), Б. Гавранек (Чехословаччина), Т. Лер-Сплавінський (Польща), А. Беліч (Юґославія), М. Фасмер (Німеччина) і Р. Якобсон (Джекобсон) із ЗДА.

В московському з'їзді славістів брали участь також підсовєтські українські вчені, але ближчих даних про цю участь і про зміст їх доповідей немає. Із звідомлень, надрукованих у совєтській пресі, відомо тільки, що про проблему перекладів мистецьких творів з однієї слов'янської мови на іншу говорив академік (тепер уже й Академії Наук СССР) Максим Рильський. Виголосили доповіді ще акад. О. Білецький — про значення української літератури для розвитку культури слов'янських народів, акад. М. Гудзій — про літературу Київської Руси у зв'язку з сучасними їй слов'янськими літературами, акад. Л. Булаховський — про болгарську мову, як джерело реконструкції найдавнішої слов'янської акцентологічної системи. Про польсько-українські літературні взаємини говорив кандидат філ. наук Г. Вервес і дві доповіді (Д. Чалого і Н. Крутікової) були присвячені (обов'язково!) українсько-російським літературним зв'язкам і навіть такій несподіваній темі, як „Лев Толстой і українська література".

У зв'язку із з'їздом позначилося було навіть деяке пожвавлення, або, як пише совєтська преса, „творче піднесення" в українознавчих колах в Українській ССР. Видано ряд праць із ділянки мовознавства і літературознавства, появився врешті і перший том словника ... Бориса Грінченка (фототипічний передрук!), але з більшости заповіджених на з'їзд видань не вийшло нічого, вони, як, наприклад, деякі словники, залишилися далі невиданими. З приводу з'їзду влаштовано, правда не в Москві, але аж у Києві, спеціяльну виставку, присвячену „досягненням" української філології в СССР і за кордоном. Влаштовувала виставку Київська Державна публічна бібліотека. Але про дійсний стан українського мовознавства і літературознавства відвідувачі виставки довідатися не могли, бо не було на ній праць таких світової слави українських учених, як зліквідовані большевицьким режимом С. Єфремов, А. Ніковський, М. Зеров, О. Синявський, Є. Тимченко, Гермайзе, О. Курило, Сулима, Г. Голоскевич, Смеречинський та багато інших. Ясна річ не порушено справи творів фізично знищених українських науковців та їхніх заборонених творів також і на московському з'їзді славістів. Закордонні науковці виявили й тепер, як уже багато разів протягом останніх десятиліть винятково ввічливість щодо цього у відношенні до московських аранжері. Тому теж українські славісти, що перебувають у вільному світі З'їзд славістів у Москві збойкотували.

О. Р.

„УМИРАТИ ЗА КВІМОЙ?"

Лондон. — Двадцять років тому, коли Гітлер, здобувши без війни Австрію і Чехію, почав домагатися ліквідації польського „коридору" і прилучення вільного міста Ґданська до Німеччини, не всім було ясно, що „фюрер" має в пляні війну, а його домагання до різних держав служать йому тільки притокою, щоб розв'язати світовий конфлікт. В надії, що Гітлера можна задовольнити поступками і так оминути війни, французи прислухалися до клича, який пустив у хід французький соціялістичний політик Марсель Деа: „Умирати за Ґданськ?" (До речі, Деа під час війни став завзятим коляборантом в уряді Петена-Ляваля). Нині в Англії згадують епізод з Ґданськом, що був початком другої світової війни (1 вересня 1939 року). Тепер, коли розкрито таємні архіви німецької політики за влади Гітлера, кожний бачить, що „фюрерові" не Ґданськ був потрібний, а новий „порядок світу", і то в такій мірі, щоб перше місце на землі належало Німеччині.

До проблеми прибережних островів біля Китаю (Квімою та інші) англійці ставляться з роздвоєними почуваннями: з одного боку визнавши китайський комуністичний уряд і відмовивши визнання урядy Чіян Кай-шека на Формозі, англійці заявили, що вважають прибережні малі острови — Квімой і інші — за власність комуністичного Китаю. З другого боку, політичні провідники Великобританії розуміють, що Мао Тсе-тунґові замало тих островів, бо китайський комуністичний уряд домагається для себе Формози, як „частини Китаю".

До Чіян Кай-шека в Англії не мають симпатії. Саме його невдалому правлінню ставлять у вину те, що комуністичний рух переміг у Китаї, хоч Чіян Кай-шек мав велику допомогу з Америки. Але уряд Чіян Кай-шека, подібно до російських генералів Денікіна, Вранґеля та інших — не вмів повести за собою маси господарськими реформами, і китайське селянство послухало комуністичної демагогії про „поділ землі". Перемога Мао над Чіяном була наслідком розвитку внутрішніх сил Китаю, бо відомо, що Сталін не сприяв перемозі комуністів у Китаї: в інтересі Москви було, щоб китайці якнайдовше кривавилися в громадянській війні і щоб Китай не був небезпекою для Росії, як велика держава. Тепер, коли вже десять років панує комуністична диктатура в Китаї, мусить з цим фактом числитися Москва: краще мати мільйони китайців своїми союзниками і ними лякати вільний світ, як відіпхнути Мао в обійми західних великодержав, як то сталося, наприклад, з комуністичним урядом Юґославії. Ця ситуація вигідна для Хрущова і Мао, бо вони можуть спільно вести політику шантажу проти вільних держав, при чому Москва удає, що помагає комуністичним китайцям проти „імперіялістів".

Щоб вирвати комуністичній пропаґанді „жало", у Великобританії висувають плян: віддати урядові Мао побережні острови, а острів Формозу поставити під охорону Об'єднаних Націй. Через деякий час мав би відбутися плебісцит серед людности Формози, якої влади вона хоче. Відомо, що серед корінної людности цього острова, який перебував 40 років під японською владою, нема симпатій ані до Мао, ані до Чіян Кай-шека. Правдоподібно людність Формози захоче, щоб цей острів став незалежною державою.

П. А.

ВИСТАВКА „ІВАН МАЗЕПА І ЙОГО ДОБА"

В наступному 1959 році припадає світлий ювілей — 250 річниця діяльности гетьмана України Івана Мазепи — великого мецената української культури і мистецтва. Створений при УККА Ювілейний Комітет — ЮКОМА, плянує цілий ряд імпрез в другій половині 1959 р. Поміж ними приготовляється виставка під назвою „Іван Мазепа і його доба".

Досі в Америці українське громадянство звикло уряджувати, майже виключно, виставки сучасного і народного мистецтва. У відміну від того, ЮКОМА плянує улаштувати історичну виставку, яка відтворить одну з найсвітліших часів української державности XVII-XVIII стол., коли українська культура і зокрема мистецтво дійшли до повного розцвіту, створюючи осібний оригінальний стиль — українського барокко. В найбільшій мірі розвинулося українське барокко за часів гетьманування І. Мазепи (1687-1709), в чому була велика заслуга Гетьмана. Таким чином, виставка ознайомить глядача не тільки з особою Великого Гетьмана, але з цілою козацькою добою кінця XVII і початку XVIII стол., коли український нарід створив великі ціннощі в духовій і матеріяльній культурі, зокрема на полі освіти, виховання, науки, літератури та всіх галузей мистецтва.

Виставка матиме 12 різних ресортів побуту, праці і творчости доби Мазепи. Вперше будуть зібрані всі більше чи менше вірогідні портрети гетьмана. Це тим більше цінне, що, як відомо, московський уряд вживав усіх можливих заходів, щоб ці портрети знищити, так само, як і вимазати з пам'яти народу всі правдиві відомості про І. Мазепу. Далі, будуть показані інсиґнії гетьмана та портрети різних осіб, зв'язаних з його життям і діяльністю. Велика частина виставки буде присвячена архітектурі — найперше величезні фундації самого гетьмана — численні церкви, Київська Академія, Чернігівська Колеґія та інші будинки Мазепи, що становили велике багатство і гордість України. Більша частина тих будов була знищена московською (царською і совєтською) адміністрацією. Буде представлена також військова справа: фортифікації, козацька зброя, старі мапи України. Розвиток української культури ілюструватиме також граверство і друкарство, що в ті часи займали передове становище в цілій Східній Европі. По змозі будуть зібрані репродукції малярських і різьбарських творів доби. Далі, знімки будуть торкатися більш стисло самої діяльности і меценатства І. Мазепи і дарів Гетьмана для церков, шкіл та ін., наприклад, для Єрусалиму, Алеппо в Сирії, лірницькі вироби з металу та інші. Деякі експонати будуть представляти розвиток промисловости, наприклад, виріб паперу з гербом І. Мазепи та ін. Окремий відділ буде присвячений книжкам та іншим виданням й мистецьким творам, присвячених Мазепі або зв'язаних з його іменем.

ЮКОМА звернувся з запрошенням до осіб, що мають цінні збірки фотографій та інших репродукцій зі згаданих творів, і вже заручився їх згодою взяти участь у виставці. Також цією дорогою звертається з проханням до осіб, що мають відповідні матеріяли, спричинитися до успіху виставки. В каталозі виставки будуть подані імена учасників виставки, з зазначенням їх експонатів. Всі репродукції будуть оформлені таким одностайним способом, щоб їх можна було легко ужити для пересувних виставок в різних містах Америки і Канади.

В. С.

Володимир Несторович

КОЛИ СМЕРТЬ СКАЛИЛА ЗУБИ...

(2)

Коли розцілувались, Юліян почав допитувати, що таке скоїлось?

— У мене важні роковини! Розумієш? А що прімо: не знаю чи завтра ще буду жити, і секундо: дістав дві пляшки шампанського винця, мусимо побенкетувати на погибель ворогам...

— Ну, що ти? Я мушу в свою частину. Я ж не в резерві, а в першій лінії, — не то з жалем, не то з обуренням промовив Юліян. — Я тільки вискочив до команди батальйону.

— Плюнь на свою кадрову дисципліну! Так і видно, що вийшов з-під руки фельдфебля Мухи... Тут, на фронті, хапай за все, що звеселяє душу... Ти думаєш, що я в резерві? П'ятий день тримаю найгірший відтинок на лисому, як лоб злющого склеротика, що мав бути моїм тестем, узгір'ї... Хіба ж ти не тут, у Звіринецькому лісі?

— Авже ж тут. Тільки загубив свою стежку і не попав куди слід...

— І Ляйббрандт ще з тобою?

— Так, він нікуди не хоче йти без мене. Його хотіли вже забрати. Викрутився.

— Та хай би взяли, тоді твій аванс певніший.

— Стривай, Мірку! Дурниця аванс, він зрештою на добрій дорозі. Скажи: хто тут перед нами?

— Та твоя ж таки компанія Ділля, „цуг" Литвина. Ти від нього праворуч, а я зараз ліворуч. Компанія Бідермана сусідує безпосередньо з вами, я можу тобі кожного ранку і вечора свою п'ятірню подати. Ходи!

Він узяв Юліяна під руку. Той уже не пручався, бо знав, що Мірко не з тих, які відстають, коли раз націлились на когось. Був настирливий, поривистий.

Дійшли до краю лісу. Хмари прикрили місяць. Стало темно. Мирослав втягнув Юліяна в глибокий рів. Він прекрасно визнавався в терені. Швидко налізли на людей. Вони спали і у сні харчали. Тільки по одному між траверзами хтось тримав варту. Натрапили на гурт людей, що їм з долонь просвічували жевріючі цигарки.

— Соловій тут? — спитав владним голосом Жакринич.

— Пан цуґсфюрер тількищо були, пане кадет. Ідіть трохи далі. Він там є, — зірвавшись з місць, навперейми проговорили чорні постаті, а одна з них кинулась його шукати.

— Все в порядку — відрапортував Соловій. — Тільки Шадлука мусіли забрати санітари, знову падачка його хопила.

— Доннерветтер! — з-німецька вилаявся Жакринич. — Людина страждає, а користи з нього чорт-ма.

Кілька кроків далі спав його джура сном блаженних. Мирослав не будив його. Сам покопався у своїх клунках, подзвонив пляшками, тицьнув одну з них Юліянові, повісив на ньому ще й хлібак і потягнув кудись у бічний хідник. Вони видряпались наверх і влізли в яму, накриту грубими брусами і землею. Мірко затягнув на вхід порину і засвітив малий ліхтарик. В ямі стало привітніше.

— Це мій обсерваційний пункт. Тут ховаюся також від тих „оферм", що з ними маю Московію в пух і прах рознести.

Він придушено зареготався.

— „Ґренадири" з бісового наказу!.. Ти чув про Шадлука. Він двічі на тиждень розбиває мені своєю падачкою „штелюнґи". Не помагають мої рапорти, щоб його віділслали в цивіль. Буває, заберуть і гляди: через день-два він знову між своїм вояцтвом. Люблю я, друже, війну. Присяй Богу, люблю, але з бойовими людьми. А ці вже переводяться в нашій ц. к. армії. Ледве два роки, як почалась війна і вже на фронтових беруть тих, що добрі на „форшпани", або на стійкових зі старими „верндлями" біля магазинів. Ще трохи і пришлють нам дідуганів, що на печах вигрівають кості.

Юліян погоджувався. В нього теж уже з цього приводу не раз накипало. Він згадав у голос і Дмитра з курячою сліпотою в своєму рою, і старого жида з Закарпаття, що раз-у-раз вбирав на себе молитовні шати, а після розмови з Єговою плакав і розжалоблював душі вояків.

— Коли б не молодняк — продовжував Мірко і декілька шибайголовів, що в вогонь ідуть, як на музику після толоки, то не гріх був би здати зброю без бою. А шкода Австрії. Все ж вона краща для нас, ніж Росія. Залізної мітли треба в запіллі. Сотки тисяч молодих паничів, протекційників і хитрунів-маркирантів, міцних як дуби, залягли по кадрах, штабах, лазаретах, а то й рекламовані дома пестяться, а з ляндштурмаків роблять ударні батальйони, — докладав далі хрону Жакринич. — А ми, йолопи кульпарківські, мріємо, що з такою армією здобудемо Київ. Щоб вас світ не знав! Добре буде, якщо ще раз не віддамо Львова...

За час цієї „промови" він зумів ще й приготовити все до „бенкету". Вистріл корка з пляшки шампанського поклав край політично-військовим міркуванням. Бляшані горнята заповнились пінистим напоєм.

— На погибель ворогам твоїм і моїм! — крикнув господар, а гість додав: — За наше щастя!

— Кинь, Юльку, верзти про щастя. Клятий час переживаємо. Які в нас перспективи? Згноїти цей ліс своїм трупом, піти на Сибір чи калікою все життя гарювати... А втім, я тішуся війною! Вона для мене спасення. Вона саме впору стрясла мною і кинула в делірію м світової ворожнечі, вбиваючи мікроби, що мене вже роз'їдали. Я гнався теж колись за щастям. Здавалось, найшов його. А це була омана, кульбабин цвіт. Дунеш — розлітається з вітром. Три роки минає в цю ніч, як розвіялось моє щастя. І ось на поминках по тому сьогодні п'ємо. Отож на погибель щастю, хай живе нещастя! — закінчив Жакринич і підніс угору бляшану чару.

— Ти щось так, як Альойзи Мрук-Мручкевич, мій сусіда у Львові. „Злам писк, — сказав, обтираючи сльозу на прощання зі мною, і додав: — то значи, вруць здруф з тей воєнкі..."

— Думаєш, що я провокую ту силу, що визначає долю людини. Якщо це не сила Божа, — з Богом я не збираюсь воювати, молюсь щоденно, — то всім демонам кидаю визиваючого „хай їм грець!"

(Далі буде)

Михайло Островерха

ПОПІД ПАЛЬМИ Й КИПАРИСИ...

(1)

...Холодком, із хвилями молодолітнього вітру, повз буйні аканти на Палятині, з гіркавим запахом кругленьких кущів букшану, суворістю старовинних мурів палаців Домітіяна — понесімось думкою по сучасній Італії. По тій щоденній Італії, що живе, вовтузиться, інколи гарячиться, метикує під цим ясним сонцем і кобальтовим небом, серед своєї чудової природи.

Не лише до Риму ведуть усі дороги, але і з Риму розходяться вони. То й станемо дивитись на сучасну Італію, на її щоденщину — з Риму.

Але — на самому вступі — буду щирим: люблю Рим! А це вимовне й засадниче, і надає тон моїм спостереженням, осудам. Щождо моєї любови до Риму, то воно й не дивно. Адже француз Вейот, у минулому столітті, — хоч не був менший шовініст, як і всі французи, — написавши дві книжки, про Рим і Париж, ось так степенує наголовки до них: „Parfum de Rome" і „Odeurs de Paris". Інший француз Серу д'Аженкур, прибув до Риму 1764 р. з наміром затриматись у ньому три тижні, — а за 50 років, умираючи в 1814 р., безперервного перебування у Римі, маркував собі, що ще не скінчив оглядати Риму...

По чотирьох із гаком роках нестерпної останньої війни, і по її трагічних перипетіях, коли людина вже й числом переставала бути; по чотирьох із гаком роках таборів ДП, у яких ми жили, як... кури в койці, ще й — із початку — під страхом гвалтовної репатріяції; по дев'яти роках життя на вільній і багатій, але гарячковій і темпом нагальній землі Вашингтона, — я був наче ошешелений: забув за Европу й за її духа. Та, ставувши ногою на европейську землю, почувши оте поліційно-шорстке: „пашпорт!", побачивши попід росисто-зеленими деревами бульварів Парижу камйони повні в поготівлю війська, — час торгів де Голя за владу! — в мене увійшла душа: я ж у Европі!

Знову побачив я людей, що мають час! У Парижі, Міляно, Падові, Венеції, Фльоренції, Римі, Неаполі — сидять собі біля каварень при столиках люди, всякого віку й стану, і то серед ясного ще й робочого дня, і преспокійно, поволі сьорбають любий для них напиток, спокійно розмовляють, задавацьки — як ось, паризькі екзистенціялісти! — люльки смокчуть. А рух — на вулиці, у трамваях, фільобусах, автобусах, автовий, ранком чи вполудне й вечором — майже завсіди однаковий, повно переїжджих.

В Італії, на вулицях, усі люди вдоволені, усміхнені, їх тон розмови ясний; усі чистенько й чепурно одягнені. Жіноцтво — зокрема в Італії, — бо в столиці мод, у Парижі, це менше помітне! — уводить деяку нову моду на сукні: молода й пристійна римлянка чи венеціянка ходить по вулиці у такій сукні, що крій і форма наближує цю сукню до ...спальної одежі. І ви, мимохіть, співчуваєте цій красуні, що — забувшись — ось так і на вулицю вийшла.

Ви, врешті, побачили й ту правдиву дітвору Европи! Ті, діти, що від маленького заправляється слухати своїх батьків, шанувати їх і любити. Ви на кожному кроці зауважуєте, що й далі діє тут оте правило:... березова каша для дитини вельми здорова! Що задня частина тіла дитини — не склянка, не розіб'ється! І вам ясно, що тут не є правило — щоб діти між 10—14 роком життя та були глибоко по півночі ще на вулеці, інколи підпиті і галасливі на всю вулицю!

Усі виставові вікна тих знаних і багатих нових крамниць гарно і з мистецьким смаком улаштовані. Усі ціни на крам — приступні. І то не лише за американські доляри, а й за місцеву валюту. На текстильні вироби — ціни дещо вищі, а на деякі матеріяли таки високі. Проте, не дивлячись на висоту цін, на кожному кроці, зокрема — в жіноцтва, зауважуєте, що тон, барва, рисунок матерії на сукню чи й на чоловіче вбрання, крій, форма — чупурні й естетичні. Те саме і з обув'ям — гарне, з доброго і солідного матеріялу, — таки з правдивої шкіри! — але ціни приступні.

Питаєтесь старого знайомого римщука — як це так, що в Італії, яка й останню війну таки гідно програла, яка ніколи економічно-фінансово не була в найкращих умовинах, — а її населення виявляє тепер такий тон задоволення, спокою, радости, якоїсь конструктивної кмітливости і запопадливости? На це знайомий, пояснюючи цей стан, коротко відповів: наш уряд християнсько-демократичної партії повів господарством Італії так, що, кажімо, платні не мають великої розтяглости, нема так, щоб один мав понад міру, а інший ледве клигав: від 40 до 90 тисяч лірів на місяць, тобто — від 60 до 150 американських долярів. Далі, наш уряд у співпраці з усіми іншими партіями, розуміється — крім комуністичної, яка має свої знані цілі, — постійно переводить по всій Італії осушування мокляків, у недбалих більших землевласників забирає облоги, і все це за малі або довготермінові сплати дає у користування, на власність малоземельним і безземельним селянам.

ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДЕЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

7-го вересня 1958 р. на оселі „Київ" відбулася Перша Зустріч Української Молоді, яку влаштувала Рада Українських Молодечих Організацій Канади, Відділ Торонто. На оселю прибуло кілька соток авт, які привезли з собою понад 1,000 українських юнаків і юначок, членів молодечих організацій „Пласт", МУН, ОДУМ, СУМК, УКС, „Тризуб", УКЮ, Студентство. Пласт прибув найбільш зорганізовано — автобусами. Було багато і старшого громадянства, а між ними і чільні підприємці і професіоналісти (дир. Е. Борис, мґр. Яр. Спольський, д-р Б. Ярий, М. Шафранюк) і священики (о. Д. Фотій, о. Д. Легенюк і о. Гр. Цюпка).

Зустріч започаткували молебнями в українських церквах в Торонті, а священики виголосили гарні патріотичні промови, в церкві св. Миколая — (о. Д. Фотій, о. Д. Легенюк і о. Гр. Цюпка).

Відзначення 40-ліття Державности України

Зустріч Молодечих Організацій м. Торонта влаштована для відзначення 40-ої Річниці Державности і Самостійности України. На просторій площі оселі „Київ", на високих щоглах піднесено прапори український і канадійський, а приявні відспівали національний гимн. До зібраних промовили президент Ради Української Молоді Канади, Відділ Торонто, студент Петро Родак і секретар Екзекутиви Комітету Українців Канади в Торонті д-р Степан Росоха. В обширній доповіді президент Ради П. Родак з'ясував проблеми української молоді і молодечих організацій у Канаді, активізацію молоді і конечну співпрацю між поодинокими молодечими організаціями в Торонті. Секретар Відділу КУК у Торонті, д-р С. Росоха, згадавши про участь української молоді в боротьбі за державність і самостійність України від 1917 - 1921 року, підкреслив, що українська молодь у тій боротьбі створила такі блискучі героїчні чини, на яких будуть виховуватися грядучі покоління української нації. Україна стоїть напередодні свого визволення, то ж завдання молоді надзвичайно важливі, в першій мірі праця над собою, для здобуття освіти і знання, фаховости і вправности модерного громадянина. Було б національним гріхом супроти поневоленого українського народу, якщо б українська молодь занедбала ті великі нагоди, які їй дає Канада. Секретарка Ради Христина Волицька відчитала цілий ряд привітань від українських суспільно - громадських організацій, по яких предсідник Зустрічі О. Сагайдаківський закрив офіційну частину.

Концерт молодих артистів для молоді

Концертова частина Зустрічі Молодечих Організацій випала дуже добре. Відкрив її мґр. Розумний, а першу точку танок „Зустріч" виконала танцювальна група МУН. Добре писалося тріо „Барвінок": М. Луцька, Гуменілович і Солтикевич, яке виконало музичні композиції Гуменіловича на слова Іванчука: „Лист" і „Самітня ґітара". При піяні Христя Жолкевич. Представник ОДУМ М. Бал - кий гарно відтанцював „Чумачка" укладу В. Авраменка. Присмною для всіх несподіванкою був дует двох пластунок з Гамілтону Галі Яворської і Раїси Садової, учениць співу проф. Занкова, які відспівали пісню „Коли розлучаються двоє". При піяні Юрко Герула. І знову почисувались члени МУН „Коломийкою". Видно добру руку інструктора танків при МУН п. Джиґана. Вершком концертової програми був виступ молодої, але вже всім відомої співачки Любки Ганущак, яка піснями „На що мені чорні брови" і „Гандзя" зачарувала приявних, що нагородили її бурливими оплесками. При піяні пані А. Ярошевич. Масовими хороводами пластунок закінчився вдалий і приємний концерт Зустрічі.

Спортові змагання

Цікавою частиною Зустрічі Молодечих Організацій були спортові змагання. У відбиванці (волейбол) перемогла дружина УСК „Тризуб" — Пласт 2 : 1 і „Тризуб" — ОДУМ 2 : 0. Волейболові змагання Юначок „Тризубу" з Пластунками не закінчилися через дощ, який внеможливив теж відбуття ватри.

На загал Зустріч, що була влаштована для відзначення 40-ої Річниці Державности і Самостійности України і яка проходила під гаслом ... „щоб стежка дружби молодечих організацій не заросла травою", пройшла з великим успіхом.

● **Метрополітальна опера в Ню Йорку** відкриває свій 74-ий сезон 27-го жовтня в понеділок. Ціну білетів на першу виставу цього року збільшено. Зокрема, льожі на партері коштуватимуть не по 500, а по 600 долярів ($250 вступ і $350 даток на товариство Метрополітальної опери), бічні льожі на партері (8 місць) — по $400, крісло на партері — $40 (минул. року — $35), місце на балконі — $8 в так званому „феміні серкел" — $4 і $2.75. Першенство в купні білетів на цю ґаля виставу мають особи, що замовлять їх собі до 6-го жовтня.

Японія зберігатиме союз із ЗДА

Токіо. — Японська закордонна політика буде надалі спиратися на союзі з З'єдиненими Державами та вірності чартерові Об'єднаних Націй — заявив японський прем'єр Нобосуке Кіші на відкритті парляменту в минулий вівторок, після офіційної церемонії, що її доконав цісар Гірогіто. Щодо відношення до комуністичного Китаю, то Японія — заявив її прем'єр — хоче „співпрацювати для взаємного добра у ділянках торгівлі і культурної виміни". Кіші висловився за „краще зрозуміння" між Токіо і Пейпінґом, яке допоможе зменшити „непорозуміння". Про кризу в протоці Формози японський прем'єр висловився, як про проблему, яка близько цікавить Японію з уваги на її географічне положення. Він зручно виминув питання, чию сторону займає Японія, заявивши, що Японія сподівається, що вдасться знайти мирну розв'язку, яка запевнить мир в Азії. В дальшому ході парляментарної сесії сподіваються гострої дебати над закордонною політикою уряду. Соціялістична опозиція підтримує вимогу тіснішої співпраці з китайськими комуністами та виступає проти нібито американського диктату. Також сам прем'єр Нобосуке Кіші заповів, що він буде старатися осягнути ревізію японсько-американського договору, м. ін. в точці, про американські бази в Японії, щоб Японія мала голос у випадках активного користування тими базами для війни Америки на інших фронтах (напр. під час теперішньої кризи в протоці Формози).

ЧОТИРИ ДИХАННЯ

Дихання виконує в тілі ролю санітара, викидаючи з усіх частин організму шкідливі продукти, використані і непотрібні речовини. Тому дуже важливо навчитися правильно дихати. А це означає оволодіти всіма чотирма диханнями.

Верхнє дихання відоме під назвою клявікулярного дихання При цьому способі діє тільки верхня частина грудей і легень і до легень надходить лише мінімальна кількість повітря. Це найгірша форма дихання. Багато захворювань голосових і дихальних органів настають саме через використання цього способу. Багато людей, які дихають лише верхньою частиною легень, набирають звички дихати через рот. Повітря при цьому не очищується і не загрівається, як при диханні носом.

Середнє дихання — це дихання „міжреберне". При середньому диханні діяфрагма підіймається, а живіт втягається. Ребра трохи роздаються, а легені частково розширюються.

Нижнє дихання інакше називають „черевним", або „глибоким". При цьому способі до легень надходить більше повітря, ніж при середньому диханні.

Недолік усіх цих дихань полягає в тому, що легені не наповняються цілком. Лише повне дихання включає в дію весь дихальний апарат, кожну частину легень. При цьому способі всі дихальні органи працюють, і при мінімальній затраті енерґії досягається максимум користи.

При повному диханні повітря заповнює спочатку нижню частину легень. Це досягається рухом діяфрагми, яка, опускаючись, давить злегка на черевні органи і змушує передню стінку живота видаватися наперед. Потім наповнюється середня частина легень за рахунок розширення грудної клітки. І, нарешті, повітря надходить у верхівки легень. Для цього трохи підбирають живіт, піднімають груди. Це дає легеням опору і допомагає наповненню їх верхньої частини.

На перший погляд може здаватися, що це дихання складається з трьох окремих рухів. Але це не так. Вдих робиться довгим, безперервним, і вся грудна порожнина від діяфрагми до ключиць розширяється в одному спокійному тривалому вдисі. Тривалість повного вдиху — дві-три секунди.

Видих робиться повільно і поступово в такому ж порядку, що й вдих: спочатку звільняється від повітря нижня частина легень, потім середня і, нарешті верхівки.

Важливо, щоб дихання було не тільки повним, але й ритмічним. Вдих і видих повинні тривати однаковий час, а проміжок між вдихами має дорівнювати лише половині цього часу. Звичайно вдих охоплює лише шість ударів пульсу, але у тих, хто навчився дихати повним диханням, процес більш тривалий — до 15 ударів пульсу. Якщо повітря видихається з силою і частинами, така вправа зветься „очищаючою", якщо повільно, поступово — „заспокоюючою".

Головним знаряддям вправ внутрішніх органів є діяфрагма. Скорочуючись, вона робить невеликий тиск на печінку, шлунок та інші органи. А це діє на них, як легкий масаж, збуджує їх діяльність, підтримуючи нормальну роботу. Кожне повне дихання допомагає діяльності внутрішніх органів, нормалізує кровобіг і засвоєння їжі. При верхньому або середньому диханні внутрішні органи не користуються перевагами цього внутрішнього масажу.

ВСЯЧИНА

Боротьба щупаків з осетрами

Населення Граведони в Італії мало рідку нагоду бачити завзяту битву на життя й смерть між щупаками й осетрами, яка відбувалася в малому озері. Коло 40 щупаків і, можливо, 80 осетрів билися впродовж більше як двох годин, і цій боротьбі приглядалося 1.500 осіб. Битва почалася тоді, коли зграя щупаків натрапила в середині озера на чоло зграї осетрів, і ні ті, ні ті не хотіли поступитися. Після першої сутички почалася правдива атака. Селяни витягнули зводи 80 важко побитих риб, які безрадно плавали по воді. Один рибалка витягнув трьох щупаків вагою від 30 до 35 фунтів і 7 осетрів, які важили від 20 до 25 фунтів.

Нова книжка про коронного принца Рудольфа Габсбурґа

Справа смерти коронного принца, сина австрійського цісаря Франца Йосифа, Рудольфа Габсбурґа і баронесси Марії Вечери в ловецькім готелі в Маєрлінгу в 1889 році ще й досі не є виснена, хоч про неї написано багато книжок і статтей. Дехто гадає, що там вночі були два самовбивства, бо вбилися самі і 30-річний австрійський наслідник престола Рудольф і його 17-річна любка мадярська баронесса Марія Вечера. Але інші дослідники цієї замотаної справи пишуть тільки про вбивство, а не про самовбивство. Досі найдокладніше ту справу представив німецький автор Віктор Бібль, який в 1938 році написав книжку „Кронпрінц Рудольф — траґедія монархії, яка хилиться до упадку".

Цього року англійський історик Ричард Барклі видав окрему книжку під заголовком: „Шлях до Маєрлінгу. Життя і смерть Кронпринца Рудольфа Австрійського" (Ню Йорк, Ст. Мартинс Пресс, стр.239).

Автор взяв за мотто до своєї праці слова Гуґа фон Гофманнсталя про те, що молодь „кінця століття" була „вразлива, мудра понад свій вік і сумна". Барклі старається вияснити траґедію Маєрлінґу характеристикою героя цієї події.

Цісар Франц Йосиф вільнодумні настрої своїх громадян уважав бунтом, який треба б знищити різними урядовими засобами. Його син Рудольф був вихований в ліберальному дусі, і вже в 14 році життя писав, що „королі й шляхта укладають такі закони, які є добрі для них". Рудольф писав не дуже підхлібно про духовенство, майже в такому самому дусі, як це роблять комуністичні аґітатори. Він писав таке про себе самого: „часто я питаю себе — чи ти вже божевільний, чи аж будеш ним?"

Барклі твердить, що Рудольфова мати цісарева Єлисавета завжди була ексцентрична, а його дядько баварський король Людовик II був уважаний за божевільного. Сам Рудольф часто любив цікавитися проблемою смерти. Своєму приятелеві Моріцові Шепсові він заявив був таке: „Від часу до часу я шукаю нагоди приглядатися людині, яка вмирає, і слухати її останнього віддиху".

Коли Рудольф став дорослим, він цікавився політикою, писав довгі меморіяли прем'єрові Таффе, і друкував статті в ліберальному щоденнику „Таґблятт-і". Автор нової праці про Рудольфа займається в двох третіх змальованням тодішніх обставин, політичного тла та філософічного підґрунтя, і тільки в одній третій своєї книжки говорить про любовні історії, які люде знають з фільмів та п'єс про траґедію в Маєрлінґу.

Та і цей новий автор „Шляху до Маєрлінґу" не розв'язав загадки. І досі не відомо, чи там було вбивство, чи самовбивство. Куля пройшла з ліва на право черепом Рудольфа, що свідчити могло б про вбивство. Та не має на це певних доказів, і тому не є виключеня можливість, що єдиний син цісаря Франца Йосифа доконав самогубства, розчарований життям і своєю філософією. Його батько пережив свого сина на 27 років, і помер у віці 86 років в 1916 році, а два роки пізніше розлетілася і Габсбурґська монархія Австро - Угорщина

Читайте щоденник „Свободу"

ГОТУВАННЯ ДО ГАЛЛОВІНУ

Тисячі гарбузів на фармі Джорджа Геббертa біля Шикаґо, що мають бути зібрані і перероблені на „галовінові" маски.

ЗДА продають Індії харчів на 238,800,000 долярів

Вашингтон. — Виконний державний секретар Крістіян А. Гертер та індійський шарже д'афер Г. Даял підписали 26-го вересня умову про продаж ЗДА Індії зерна вартости 238,800,000 долярів. Це зерно має бути взяте з харчової надвишки ЗДА, а Індія має за нього платити своїми рупіями. Від 1956 року ЗДА продали вже Індії подібним способом харчів на суму 664,200,000 долярів. Згідно з найновішим договором ЗДА 48% з тієї суми, яку дістануть від Індії за те збіжжя, негайно позичуть Індії на розбудову промислу, 15% подарують їй на ту саму ціль; 12% зужиють на утримання своєї амбасади в Індії а 25% будуть затримані на позички для приватних підприємців в Індії і для американських концернів, які мають свої підприємства в Індії.

Суд не знає, де були вбиті д-р Наймер і його дружина

НюЙорк. — Окружний прокуратор в Річмонді, Н. Й., Джан М. Брейстед признав, що суд і досі не знає, чи д-р Мелвін Наймер і його дружина були вбиті 2-го вересня в ліжку чи поза ліжком. Брейстед потвердив виявлення щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн", що немає лікарського ствердження, чи вони були вбиті під час сну своїм власним 8-річним сином Мелвіном, чи їх вбито тоді, коли вони обороняли свого сина від вломника, який його душив. Мелвін спочатку говорив про вломника, потім заявляв про те, що це він убив батька й матір, а після того казав знову про вломника. Лікарський екзамінатор Домінік ДіМайо зізнав, що рани могли бути завдані в ліжку, коли жертви лежали ниць. Але прокуратор Брейстед заявив, що він не підозріває малого Наймера в убивстві своїх батьків. Коли ж тепер „Ню Йорк Геральд Трібюн" виявила, що суд не знає в дійсності, в якій позиції були жертви того злочину, то прокуратор Брейстед заявив, що лікар д-р ДіМайо не вирішив був, в якій позиції були вбиті батьки, і тому залишилась можлива підозра, що злочину доконав син д-ра Наймера. „Ми і досі не встановили, в якій позиції вони були тоді, коли їх пробивано ножем", — казав прокуратор Брейстед.

Шкільна корпорація залишає плян відкрити приватні школи

Литтл Рок, Аркенсо. — 30-го вересня Шкільна Корпорація вирішила не відчиняти приватних шкіл на місце публічних, бо не могла користати з будинків публічних шкіл внаслідок заборони найвищого Суду ЗДА. Але губернатор Орвел Е. Фобус заявив, що він знайде інший спосіб на те, щоб затримати окремі школи для білих учнів, якщо його „підтримає в цій справі населення". Голова цієї приватної корпорації д-р Т. Дж. Рейні заявив, що він таки відкриє приватні школи, але не сказав в яких будинках і коли. Ця шкільна корпорація не має ані грошей ані учителів, які відмовилося працювати в приватних школах, коли довідалися, що федеральний суд уважає організування цих шкіл протизаконним. — Губернатор Вірджінії Ліндсей Алмонд сказав, що в найближчих днях повідомить про відкриття закритих шкіл згідно з стейтовим протинтеґраційним законом. Він сказав, що почнеться навчання тільки в тих клясах, в яких немає неґритянських учнів. У Вірджінії 12,700 школярів не навчається в наслідок закриття шкіл.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Управа Т-ва „Українська Січ", Від. 39, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 5-го жовтня 1958 р., о год. 3-ій по пол. Всіх членів просимо прибути на збори. Вплачування вкладок і вирівняння заборгувань, буде 4-го жовтня, від 7-ої до 10-ої год. веч. і 5-го жовтня від 12-ої до 3-ої год. по пол. — Управа.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва ім. Б. Хмельницького, Від. 158, подає до відома, що Місячні збори відбудуться в суботу, 4-го жовтня 1958 р., о год. 8-ій веч.; в Укр. Нар. Домі при 216-218 Ґренд вул. Проситься членів Відділу і Т-ва прибути на ці збори та вирівняти членські вкладки. Закликаємо членів вписувати всіх членів своїх родин. На порядку нарад: зміни статуту УНСоюзу, що торкаються давніх родів обезпечення та впроваджують нові. — С. Бродик, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Від. 325 повідомляє що Збори відбудуться в суботу, 4-го жовтня 1958 р., о год. 8-ій веч., в залі УНДому при 216-218 Ґренд вул. На зборах будуть важливі справи до обговорення, головно справи 50-літнього Ювілею, який відбудеться 12-го жовтня, з бенкетом. Приведіть нових кандидатів в члени Т-ва і УНСоюзу. — І. Малик, секр.

Посмертні Згадки

РОЗАЛІЯ МАХНИК БРАВН, довголітня членкиня Б-ва св. о. Миколая, Відд. 276 УНСоюзу, померла дня 19-го вересня 1958 р., на 36-му році життя. Покійна полишила у глибокому смутку чоловіка, маму, 4 сестри і одного брата. — В. Її. П!
О. Білик, секр.

ПЕТРО ЯНУШ, член Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156 УНСоюзу в Честері, Па., помер, по короткій недузі, на 51-му році життя. Покійний походив зі с. Крехівці, пов. Станиславів. Полишив у смутку дружину і двох синів на Україні. Похорони відбулися при участи Членів Т-ва, Краянів і Приятелів. Тіло спочиває на цвинтарі Секрет Гарт. — В. П. П!
В. Новак, секр.

ПРОКІП ЖИРИЙ, член Б-ва св. Арх. Михаїла, 213 Відд. УНСоюу в Байоні, Н. Дж., помер 9-го вересня 1958 р., на 66-му році життя. Покійний народився 1892 р. в с. Долиняни, пов. Рогатин, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1917 р. Покійний був тихої вдачі, примірним чоловіком і батьком для своєї родини та добрим громадянином для української Громади. Ніколи не жалів датків на народні ділі. Полишив у смутку дружину Марію, двох синів Івана і Семена, дві невістки Ганну і Катерину та трьох внуків. Всі вони є членами УНСоюзу. З Його відходом Родина втратила доброго батька, а Відділ доброго довголітнього члена, а Байонська Прв. Церква доброго співака. Похорон відбувся 12-го вересня, з пох. заведення до укр. прав. церкви св. Софії, при участи Родини, Членів Б-ва і Знайомих, а опісля на цвинтар Ню Йорк Бей. — В. П. П!
А. Басараб, секр.

РОЗШУКИ

Василь Подоляк, син Михайла, що живе в м. Калуші, обл. Станиславів, вул. Льва Толстоя, ч. 39 — пошукує тету МАРІЮ КАЛЬКА, з дому Подоляк, рідну сестру його батька Михайла. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати до:
Анастасія ТАРНАВСЬКА
409 Schuyler Street
Syracuse 4, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 4136. Від злого до ще гіршого?

Змаг був короткий і брутальний. Останнім ударом свого ножа Тарзан здобув перемогу.

Рішучіший як коли-будь, він шукав далі слідів своєї жертви...

Раптом він спинився в переляку. До його гострого слуху дійшов зловісний звук далеких барабанів!